

Biblioteka Myśli Spółdzielczej (48)

Solidaryzm chrześcijański i spółdzielczość

W kolejnej (48) części BMS przypominamy teksty dwóch wybitnych popularyzatorów dorobku Katolickiej Nauki Społecznej, tj. dra Franciszka Stefczyka, pioniera spółdzielczości wiejskiej i finansowej, oraz prof. Leopolda Caro, pioniera solidaryzmu chrześcijańskiego w Polsce. Ukazały się one w latach 20. XX w. Zarówno solidaryzm, jak i nawiązująca do jego ideowych podstaw („miłuj bliźniego jak siebie samego”) koncepcja spółdzielczości miały stanowić trzecią drogę rozwoju społecznego, łącząc niejako w wyższej syntezie zalety liberalizmu gospodarczego i niektóre idee socjalizmu; dbać o rozwój inicjatywy prywatnej i interes poszczególnych osób, ale też uwzględniać interes publiczny, budować dobro wspólne.

Institucje spółdzielcze, w tym spółki kredytowe Stefczyka, nie miały uczestniczyć w walce politycznej i dążyć do zmiany porządku społecznego i politycznego, lecz urzeczywistniać w praktyce ideały solidaryzmu, a zatem stawać się organizacjami łagodzącymi napięcia społeczne, uspokajającymi „wzburzone fale”. Koncepcja harmonii społecznej i solidaryzmu brała swój początek w chrześcijaństwie. Rozwój gospodarczy miał się odbywać w oparciu o współpracę wszystkich warstw społecznych, stopniowo i z poszanowaniem własności prywatnej, miał służyć wspólnemu dobru, zwłaszcza wzmocnieniu i uniezależnieniu najsłabszych i średnich.

Przypominany tu tekst Stefczyka stanowi treść jego ideowego testamentu, wygłoszonego w formie referatu pt. *Stanowisko spółdzielczości w rolnictwie* 16 czerwca 1924 r. podczas Pierwszego Kongresu Rolniczego w Warszawie (przedruk za: F. Stefczyk, *Stanowisko spółdzielczości w rolnictwie*, wyd. 4, Zjednoczenie Związków Spółdzielni Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej, Lwów [b.r.]).

Artykuł prof. Caro pt. *Szkoła solidarystyczna i Kościół katolicki o kwestii społecznej* ukazał się w miesięczniku „Ateneum Kapłańskie” w 1927 r. („Ateneum Kapłańskie” 1927, R. 13, T. 20, z. 7 (127), s. 151–159).

Janusz Ossowski